

SIIKAISTEN ASUTUKSEN ALKULÄHTEILLÄ

Siikaisten talot ja talonhaltijat perustamisestaan noin vuoteen 1750.

FM Raimo E. Harju
Turku
Huhtikuu 2001

SIIKAISTEN ASUTUKSEN ALKULÄHTEILLÄ

Koska nykyisen Siikaisten kunnan alue on asutettu vasta henkiverotuksen syntymisen (1630-luvulla) jälkeen, niin on ollut mahdollista selvittää lähes kaikkien alkuasukkaiden kotipaikkoja ja yleensäkin asutuksen tulosuuntia. Tässä kirjoituksessa esitetään kylittäin talojen isäntäväkiä noin vuoteen 1750 asti, jolloin kirjoitettiin Merikarvian kirkkoherrakunnan ensimmäinen rippikirja. Tässä olivat varmasti myös kaikki Siikaisten asukkaat mukana, vaikka siitä on joku sivu myöhemmin hävinnytkin.

Siikainen kuului vuoteen 1772 asti Merikarvian pastoraattiin. Merikarvian ja viereisen Ikaalisten suurpitäjän kirkonarkistot ovat kohtuullisen hyvät, mutta muissa ympäristöpitäjissä on suuriakin puutteita. Ahlaisista puuttuvat historiakirjat vuosilta 1696-1721, Pomarkusta ja Noormarkusta lähes koko 1700-luku. Lapväärtin, joka sisältää Karijoen ja Isojoen, historiakirjat alkavat vasta 1754. Lapväärtin osalta vähän auttaa, että rippikirjat alkavat jo 1724. Närpiön historiakirjat alkavat 1760 mutta rippikirjat jo 1702. Ikaalisten rippikirjat alkavat 1734 ja Pomarkusta ja Noormarkusta on koko 1700-luvulta tallella vain se, joka kirjoitettiin Porin maaseurakunnan ensimmäiseen rippikirjaan 1737-1743. Tässä oli mukana myös Ahlainen, minkä jälkeen siellä aloitettiin oma rippikirja.

Nykyisen Siikaisten alueesta ensimmäisenä asutettiin Otamon kylä 1600-luvun puolivälissä ja parikymmentä vuotta myöhemmin asui kööritäläläinen Pekka Eliaanpoika (Rosenback-suvun kantaisä) jonkin aikaa Siikaisten kylässä. Varsinainen järjestelmällinen uudisasutus aloitettiin suuren reduktion myötä vasta 1680-luvulla, jolloin myös nykyisen Pomarkun alueelle kartoitettiin Kiilholman, Längelmäen ja Kynäksen uudistalot. Siikaisten Hirvijärvelle tuli kolme asukasperhettä 1685, Leväsjoelle tuli kaksi Erkkiä perheineen 1686, Siikaisiin yksi perhe 1687 ja toinen 1688 ja samana vuonna Leppijärvelle kaksi perhettä ja 1689 Sammin kylään yksi perhe. Vielä samalla vuosisadalla asutetaan Petkeleen ja Vuorijärven kylät. Myös Pomarkun Honkakoski luettiin aluksi Merikarviaan.

Otamo

Otamo tunnettiin myös nimellä Viivus ja alueella saatettiin tarkoittaa koko Pomarkun Isonjärven pohjoispuolista erämaa-aluetta. Ensimmäinen kirjoissa näkyvä asukas oli Esko Knuutinpoika, joka viihtyi siellä vain muutaman vuoden (1654-1658). Jokipiin Satakunnan historiassa kerrotaan, että 1654 kävi ilmi, että Pomarkun Niilo Juhananpoika (= Niilo Yrjönpoika Nissi) oli laillisesti ostanut tyrvääläisiltä Otamon kalaveden. Esko Knuutinpoika oli vuorostaan asettunut uudisasukkaaksi Otamolle ja kun pomarkkulaiset jatkuvasti kalastivat siellä, takavarikoi Otamon isäntä heidän nuottansa ja kolme verkkoa selittäen, että hänellä oli maaherran vahvistus uudistaloonsa. Otamo oli muiden Mouhijärven talojen lailla merkitty ainakin 1659 Selkeen herran Hans Wachtmeisterin rälssiksi.

Varsinaiseksi kantaisäksi jäi vasta seuraava asukas Tapani Antinpoika Skytt, joka ilmestyy Otamolle 1663. Tapani Antinpoika oli tietäjän maineessa. Ensimmäisen kerran Tapani tavataan Merikarvialla 1643, jossa Suomen Asutuksen Yleisluettelon mukaan Tapani Skytt ja vaimo Kaisa olivat henkikirjoitettuina. Sitten 1649 eräs Tapani Antinpoika esiintyy vähän aikaa Kristiinakaupungin ensimmäisten porvarien joukossa ja koska hänestäkin sanotaan, että oli kotoisin Merikarvialta, niin kyseessä on varmasti sama henkilö. Eräs Tapani-sotilas on 1651 Karijoen Brusiuksen talossa ja vuonna 1654 Tapani Antinpoika ottaa viljelykseen Martti Eskonpoika Huhtalan aution samasta kylästä.

Åkerblomin (1938) Lapväärtin historiassa kerrotaan karijokelaisesta Tapani Antinpoika Skytistä, jota syytettiin 1654 ylikuunnollisten keinojen käyttämisestä. Täällä Tapani esitti Ulvilan käräjien todistuksen aikaisemmasta nuhteettomuudestaan. Näistä Ulvilan kärjäpöytäkirjoista saattaisi selvittää Tapanin syntyperä, mutta aivan poissuljettu ei ole Luvian Skytt. Myös lappväärttiläisenä Tapani Antinpoika oli kuultavana Kristiinankaupungin kärjäjillä, sillä hän oli ennustanut uuden kaupungintalon palavan ennen kuin se tulee valmiiksi (kts. Anneli Mäkelä: Kristiinankaupungin historia). Santavuoren Merikarvian historian mukaan Tapani riiteli pomarkkulaisten kanssa, jotka haastoivat hänet kärjille ennustamisesta, sillä Tapani oli ennustanut koko Pomarkun kylän palavan, mikä tapahtuikin.

Tapanin puoliso Otamolla ja kolmen tyttären äiti oli Kaisa Martintytär, joka mahdollisesti oli juuri em. Martti Eskonpoika Huhtalan tytär. Eräässä kärjäjutussa Tapanin vävyksi mainitaan myös Karvian kylän Martti Niilonpoika, mutta koska varsinaisessa Karviassa ei näytä olleen Martti Niilonpoikaa tähän aikaan, niin tämä melko varmasti tarkoittaa pomarkkulaista Martti Niilonpoika Nissää, joka juuri siihen aikaan viljeli Merikarvian Ylikylän Knuussia. Martti Niilonpoika perusti Sammin asutuksen ja eräässä Kyrön käräjien pöytäkirjassa mainitaan Lavasjärvellä eli Samminmajassa asuva Kerttu Tapanintytär. Muut vävyt olivat Merikarvian Stupilan Franssi ja Urpo Mikonpojat. Franssi jäi asumaan Otamolle ja Urpo perusti Merikarvian Lautjärven ensimmäisen uudistalon.

VANHATALO

1663-1666	Tapani Antinpoika Skytt (n 1620 - n 1670); puoliso Kaisa Martintytär (- n 1685).
1663-1697	ed. vävy Franssi Mikonpoika Stupila (1643 - n 1705) puoliso n 1663 Kreetta Tapanintytär Skytt (n 1747-); 2. puoliso n 1683 Anna; 3. puoliso n 1686 Maria Mikontytär (-1722).
1698-(1721)	ed. poika Antti Franssinpoika (1663-1724); puoliso 1686 Anna Mikontytär Kleemola (1666-1709) Noormarkusta; 2. puoliso 1710 Aune Antintytär Anttila (1665-1745) Lassilasta.
1722-	ed. poika Heikki Antinpoika (1690-); puoliso 1709 Valpuri Tapanintytär Vrang (1682-1709) Noormarkusta; 2. puoliso 1710 Valpuri Heikintytär Lankoski (1691-).

UUSITALO

1726-	Tuomas Heikinpoika Lankoski (1700-1772); puoliso Valpuri Matintytär Kleemola (1700-1769); puolison isä Matti Mikonpoika Kleemola (1669-1706) Noormarkusta; puolison äiti Saara Urpontytär Vanhatalo/Lautjärvi (1673-1758).

Hirvijärvi

Hirvijärvelle perustettiin Kallion, Koiviston ja Tunturin uudistalot 1685.

KALLIO

1685-1712	Mikko Pekanpoika Halkola (1660-1729) Isojoelta, todennäköisesti syntynyt Karviassa Pekka Erkinpoika Käkelän poikana; puoliso n 1682 Beata Simontytär (1665-1735).

- 1713-1722 ed. poika Olavi Mikonpoika (1688-); puoliso n 1707 Anna; muuttivat todennäköisesti Lappväärtin Ömossaan eli Metsälään
- 1723-1744 ed. veli Heikki Mikonpoika (1699-1744); puoliso 1723 Anna Heikintytär Knuussi (1696-1769) Merikarvian Ylikylästä.
- 1746- ed. vävy Heikki Matinpöika (1723-1796) Tapiainen Ikaalisten Kilvakkalasta; puoliso 1746 Maria Heikintytär (1724-).

KOIVISTO

Koiviston perustaja Matti Mikonpoika oli ainakin 1680 Otamon Röörlannissa kalastajana. Samassa paikassa oli myös kalastajana Siikaisten uudisasukas Tuomas Mikonpoika ja ilmeisesti nämä Mikonpojat olivat veljeksiä. Koska Tuomas Mikonpojan kaksi poikaa käytti myöhemmin nimeä Holmberg, voisi ajatella, että se kristiinalainen Mikko Erkinpoika Holmberg, joka esiintyy Merikarvian kirkon tileissä 1690 olisi jonkinlaisessa sukulaisuussuhteessa edellä mainittuihin Mikonpoikiin. Matti Mikonpojan ensimmäinen vaimo Anna Pekantytär oli melko varmasti Mikko Pekanpoika Kallion sisar. Koiviston ensimmäinen vävy oli Mikko Mikonpoika Kiviniemi Isojelta, joka vaimoineen palasi muutaman vuoden kuluttua Isojoen Kortessaloon. Tämäkin viittaa siihen, että Matti Mikonpojan juuret olivat Etelä-Pohjanmaan puolella. Koiviston ensimmäinen suku katkesi kolmanteen isäntään Matti Matinpöikaan 1711, mutta sukua jäi myös Merikarvialle, sillä sotamies Mikko Matinpöika Elg oli täältä kotoisin. Uusi suku tuli Merikarvian Tuorilasta, jossa Juho Antinpojan vanhemmat olivat Antti Sveninpoika eli Antti Räättäli ja Saara Paavontytär Stupila (1665-1743).

- (1717)- Juho Antinpoika (1795-1777); puoliso 1715 Valpuri Mikontytär Kallio (1693-1790).

TUNTURI

Tunturin kantaisä oli vihkimerkinnän mukaan Pelto-Otamolta, mutta mihinkään tunnettuun taloon ei häntä voida liittää, mutta suvun myöhemmät kanssakäymiset viittaavat Ikaalisten suurpitäjään. On tietysti mahdollista että, Heikki Juhonpojan isä oli niitä usein mainittuja Selkeen torppareita, joita ei kuitenkaan näy missään kirjoissa Merikarvialla. Tämä jopa voisi olla se Juho Hirvijärvi, joka mainitaan Merikarvian kirkon tileissä 1693. Sekä Koiviston Matti Mikonpojan toinen vaimo Elina ja Vuorijärven Akseli Pekanpojan vaimo Kaisa olivat Juhontyttäriä Hirvijärveltä. Myös Heikki Juhonpojan veli tai luultavammin velipuoli, myöhemmin Peipussa asunut Simo Juhonpoika näkyi Hirvijärvellä ja samoin hänen äitinsä Elina Hannuntytär kuoli siellä.

- 1685 -1704 Heikki Juhonpoika (-1704); puoliso 1685 Riitta Olavintytär Sikala (-1715). Riitta oli sisarpuoli Leväsjoen Kaharin asuttajalle Erkki Olavinpojalle ja Pomarkun Risto Olavinpoika Kynäkselle eli Tuunalle.
- 1708- (1721) ed. poika Matti Heikinpoika (1691-); puoliso 1711 Riitta Olavintytär Lautjärvi. Muuttivat Isojoen Överkodexen talollisiksi.
- 1722-1748 ed. veli Heikki Heikinpoika (1700-1748); puoliso 1722 Kreetta Eskontytär Jokipaasto (1694-1747) Honkajoelta.
- 1748-1767 ed. poika Erkki Heikinpoika (1723-1767); puoliso 1746 Maria Juhontytär (1722-1796).

Leväsjoki

Leväsjoelle perustettiin kaksi uudistilaa 1686, joista toisen viljelijäksi tulee Merikarvian pappilan lampuoti Erkki Tuomaanpoika Soini. Nimi tulee kuitenkin Pomarkun Soinilta, jossa Erkki Tuomaanpoika oli ollut viljelijänä vuoteen 1683 ja jota sukua Erkki ilmeisesti äitinsä puolelta oli. Toiselle tilalle tulee kalastaja Erkki Olavinpoika Otamoilta. Tämä Erkki Olavinpoika oli alunperin Kankaanpään Vihteljärven Sikalasta, ja oli kuten mainittu Pomarkun Kynäs-Tuuna suvun kantaisän Risto Olavinpojan veli. Tilalle nimen Kahari jätti vasta seuraava asukas Markku Yrjönpoika Noormarkusta. Markku oli syntynyt Ruovedellä ja kuului ilmeisesti sukuun Kahra. (vrt myöhempi nimi Kahri) Markku Yrjönpojan sukukaan ei jäänyt tänne, mutta jatkui ainakin Söörmarkun Eliaksella, jonne poika Jaakko Markunpoika meni vävyksi ja jossa myös Markku Yrjönpoika kuoli.

KAHARI

1721-1727 Heikki Matinpoika (1664-1749), ammatiltaan myös seppä; puoliso 1699 Maria Erkintytär Soini (1670-1746).
 1728- ed. poika Heikki Heikinpoika (1708-1794); puoliso Maria Antintytär Kankku (1705-1783).
 ed. poika Erkki Heikinpoika (1733-); puoliso Liisa Heikintytär Lankoski (1730-1793).

SOINI / ALA-SOINI

1686- n 1704 Erkki Tuomaanpoika (1629-1728) Soini Pomarkusta; 2 puoliso n. 1686 Kreetta (1656-1733).
 n 1704-1730 ed. poika Juho Erkinpoika (1686-1730); puoliso 1706 Maria Tuomaantytär Martintalo (1684-1720); 2. puoliso 1723 Kerttu Erkintytär Leväsjoelta.
 1730-1781 ed. poika Heikki Juhonpoika (1707-1781); puoliso 1729 Kaisa Tuomaantytär Heikkilä Ahlaisista; 2. puoliso Maria Tuomaantytär Kleemola Noormarkusta (1740-)

SOINI / YLI-SOINI

1770- syytinkimies Matti Juhonpoika (1722-1786); isä Kellahden Filppulan lampuoti Juho Heikinpoika (1675-1745); äiti Valpuri Tapanintytär Filppula; puoliso 1752 Anna Jaakontytär Rossi (1730-1802) Pomarkusta. Matti sai talon (puolikkaan) testamentilla, joka vahvistettiin Ulvilan käräjillä helmikuussa 1748.

SOINI / SIPPOLA

n 1740- vävy Sipi Martinpoika Riutta (1700-1764) Pomarkun Längelmäestä; isä Martti Matinpoika Riutta (1678-); äiti Kaisa Heikintytär Sakarintalo/Lautjärvi (1675-); puoliso 1737 Valpuri Juhontytär Soini (1717-1789).

HAAPALA I. HAAPAKOSKI

1733- Matti Heikinpoika Kahari (1703-); puoliso Susanna Antintytär Vanhatalo/Otamo (1707-).

Leppijärvi ja Siikainen

Siikaisisten kylässä näkyy 1687 Heikki Jaakonpoika (1652-1741) ja vaimo Liisa, Leppijärvellä 1688 Matti Jaakonpoika ja vaimo Kreetta ja Matti Juhonpoika ja vaimo Anna. Silloisen Lapväärtin Karijoella näkyy Jaakko Simonpoika Hannulalla lapset Heikki, Matti ja Anna, jonka mies oli Matti Juhonpoika ja myös Heikki Jaakonpojalla näkyy 1681 vaimona Liisa Matintytär. Koska ym henkilöt hävisivät Karijoelta, ja ainakin Siikaisiin tulleen Heikki Jaakonpojan kohdalla käräjillä 1688 sanotaan hänen tulevan Lapväärtistä, niin on syytä olettaa, että Siikaisten ja Leppijärven uudisasukkaat ovat kaikki juuri Karijoen Hannulasta. Heikki Jaakonpoika muutti 1696 Lankoskelle ja on näin ollen yksi kauppaneuvos Antti Ahlströmin esi-isistä. (kts Satakunnan Kansa 10.5.1996) Heikki Jaakonpojan vaimo näyttäisi oleva Liisa Matintytär Siiro Isojoen Vesijärven kokomanttaalin verotalosta. Samaan aikaan siellä oli emäntänä Liisa Paavontytär Stupila Merikarvialta. Vesijärven Siiro asutettiin 1590-luvulla Ikaalisten Kurkelan kylästä. Kurkelan autioitunut Siiro annettiin nuijasodan ratsumies Tiirikka Pietarinpojan viljeltäväksi.

Matti Jaakonpoika muutti Kellahden Filppulaan, ja toinen taloista jäi autioksi. Koska Mattia ei näy Kellahdella kuin vuoteen 1704, niin hän on varmasti juuri se Matti Jaakonpoika, joka Heikki Jaakonpojan veljenä kuoli Lankoskella. Matti Jaakonpojalla näkyy sekä Karijoella, Leppijärvellä että Kellahdella lisänimi Saukko. Ilmeisesti myös Lautjärven Sakarintalon emännäksi (Matti Jaakonpoika ja Kreetta näkyvät itsellisinä Lautjärvellä 1706) Kellahdelta naitu Susanna Matintytär (1684-1766) on sama, joka näkyy Matti Jaakonpojan tyttärenä. Leppijärven Matti Juhonpojan vävy Mikko Luukkaanpoika vaihtaa Matti Jaakonpojan tilalle 1704, joten isonvihan jälkeisessä maakirjoissa näkyy nimenomaan Matti Juhonpojan tila autiona.

VANHATALO / LEPPIJÄRVI

1688-1697	Matti Juhonpoika (-1697); puoliso Anna Jaakontytär Hannula Karijoelta.
1700-1732	ed. vävy Mikko Luukkaanpoika Koivisto (1675-1747) Isojoelta; isä Karvian Kantin Tuomas Yrjönpojan poika Luukas, joka perusti Isojoen Koiviston; puoliso 1699 Liisa Matintytär (-1714); 2. puoliso 1715 edellisen sisar Kreetta Matintytär (1691-1754).
1732 -	ed. poika Sipi Mikonpoika (1703-); puoliso 1729 Valpuri Antintytär Vanhatalo/Otamo (1702-1782).

NORRGÅRD / LEPPIJÄRVI

1737-	Antti Mikonpoika Vanhatalo (1717-), puoliso 1748 Aune Svenintytär Åstorp (1729-) Isojoelta.
-------	---

Norrgårdin emännän sukujuuret ovat mielenkiintoiset. Isojoella näkyy uudisasukkaana jo 1675 Viljami Eskonpoika, jonka syytinkimiehelle, Jaakolle Sakarinpoika Ikkelijärvelle, tulee vävyksi n 1708 Sven Antinpoika (Jaakon yksi poika Viljami menee 1718 puuskaksi Pomarkun Marttilaan). Merikarvian Tuorilassa syntyy 1714 Sven Antinpojalle tytär Anna, minkä ikäinen Anna Svenintytär kuolee lapsivuoteeseen Isojoella. Eli Sven Antinpoika olisi Hirvijärven Koiviston Juho Antinpojan veli, Sveniä ei näy kastekirjoissa. Sven Antinpoika toimi 1710-luvulla Isojoella lastenopettajana, johon sopii myös hyvin isän Antti Räätilin porilaistaustat.

Siikaisten Antintalossa asui Heikki Jaakonpojan jälkeen useita perheitä, joilla kaikilla oli jokin suhde Merikarvian Stupilan taloon. Edellisen viljelijän muutettua Kauhajoelle isännäksi tuli 1724 Antti Matinpoika, jonka sukujuuria ei tiedetä, mutta lasten kummit viittaavat siihen, että hän olisi Lautjärvellä syntyneen Matti Urponpojan poika. Matti Urponpoika oli talollisena Isojoella.

ANTINTALO / SIIKAINEN

1724- Antti Matinpoika (1700-1777); puoliso 1724 Valpuri Yrjöntyttö (1697-)

MARTINTALO / SIIKAINEN

1688-1711 Tuomas Mikonpoika (1655-1721); puoliso 1680 Riitta Paavontytär Stupila (-1706); 2. puoliso 1707 Maria Martintytär Sammi (1682-1766).
 1712-(1713) ed. poika Erkki Tuomaanpoika (1692-).
 1722-1727 haltija porvari Erkki Tuomaanpoika Holmberg, joka on juuri em Erkki Tuomaanpoika Martintalo. Erkki Holmbergin Tukholmassa syntynyt poika Erkki Erkinpoika Holmberg oli Kemiön kirkkoherrana.
 1728- ed. veli Martti Tuomaanpoika (1699-); puoliso 1720 Elina Antintytär Mäki (1699-1771) Söörmarkusta.

Sammi

Siikaisten Samminkylä kuului Samminmajan eli Lavasjärven alueeseen, josta osa kuului 1700-luvulla Ikaalisten suurpitäjään. Sammin kylän Ikaalisten puolella oli 1700-luvun alkupuolella Jönnkari ja kaksi Krakaa. Tämä alue liitettiin myöhemmin Siikaisiin. Siikaisten puoleisen Sammin eli Peräkosken ensimmäinen asukas oli pomarkkulainen Martti Niilonpoika Nissi, joka tosin oli viljellyt kymmenen vuotta Merikarvian Knuussia. Merikarvian Knuussin seuraava suku tuli Lapväärtistä.

SAMMI

1689- 1707 Martti Niilonpoika Nissi (1648-1707) Pomarkusta; puoliso Kerttu Tapanintytär Skytt Otamolta.
 1708-(1718) ed. poika Matti Martinpoika (1688-); puoliso 1709 Riitta Heikintytär Lankoski (1687-). Muuttivat Kööriän Räbille.
 (1718)-1730 ed. sisar Maria Martintytär (1682-1766); puoliso leski 1707 Tuomas Mikonpoika Martintalo/Siikainen (1655-1721).
 1730- 1734 ed. vävy Heikki Matinpoika (1704-1784) Lappväärtistä Isojoen Koivistosta; puoliso 1730 Kreetta Tuomaantytär (1708-).
 1735-1735 ed. lanko Juho Tuomaanpoika (1715-1785); puoliso 1747 Maria Tuomaantytär Uusitalo/Otamo (1727-1778). Juho Tuomaanpoika viljeli vuodesta 1743 Merikarvian Ylikylän Kaasaa eli Markkulaa ja hänestä tuli Antti Matinpoika Ahlströmin appi.
 1736-1772 vävy Heikki Matinpoika (1704-1784), sama kuin yllä. Heikki Matinpoika osti Sammin perinnöksi 5.3.1740 ensimmäisenä talona Siikaisissa.

Vuorijärvi

Vuorijärven ensimmäinen viljelijä vuodesta 1693 oli Akseli Pekanpoika Putto (1764-1754) Laviasta (Arvo Harjunmaan tutkimukset), mutta hän joutui 1702 sotaan, josta kyllä selvisi hengissä, mutta talo oli jo mennyt. Akseli nai n 1716 Matti Matinpoika Koiviston lesken Valpuri Simontyttären (1675-1758), joka oli ollut aiemmin naimisissa myös saman kylän Jönkkerin Yrjö Laurinpojan kanssa. Akseli oli Jönkkerin isäntänä vuoteen 1723 asti, mistä Akseli päätyi vielä Merikarvian Tuorilan torppaan, jonka hänen isojokilainen vävynsä Yrjö Matinpoika (1700-) sai merkityksi uudistaloksi maakirjaan 1745. Akselin tyttäriä oli emäntinä Honkajoella. Isonvihan jälkeen Vuorijärven isäntänä oli pitkään Krakan Juho Matinpoika, mutta pysyvä suku tuli Pomarkusta.

VUORIJÄRVI

- 1735-1745 Pekka Heikinpoika Tuuna (1712-1745); isä Heikki Ristonpoika Kynäs-Tuuna (1670-); äiti Maria Antintytär Riutta (1667-1733) Pomarkusta; puoliso 1734 Kaisa Heikintytär (1717-1791); puolison isä: pakolainen Heikki Ristonpoika Käkisalimesta; puolison äiti Anna Paavontytär Stupila (1686-)
- 1745-1760 puuska Juho Erkinpoika (1724-1763); isä Kankaanpään ruotusotamies Erkki Yrjönpoika Kangberg eli Oukari (1690-1764).
- 1760-1804 ed. poikapuoli Pekka Pekanpoika (1738-1804); puoliso 1760 Leena Jaakontytär Petkele (1734-1792).

Tämän jälkeen veljekset Mikko Pekanpoika ja Erkki Pekanpoika jakoivat talon Yliseen ja Aliseen Vuorijärveen.

Petkele

Petkeleen ensimmäinen asukas, 1690, oli Antti Juhonpoika Vuorenmaa Kankaanpään puolelta, joka kuitenkin joutui sotaan 1700. Seuraava asukas oli Heikki Matinpoika, joka muutti Leväsjoen Kaharille, alkuperäisten Kaharien muutettua Söörmarkkuun. Vasta ison vihan aikana tulee Petkeleeseen pysyvä suku Honkajoelta.

PETKELE

- (1716)- 1737 Jaakko Iivarinpoika Pihlajaniemi (1680-1765) Honkajoelta; isä Iivari Matinpoika Kienokoski Isojoelta; puoliso 1711 Valpuri Erkintytär Jokihonko (1695-1755) Honkajoelta.
- 1738- ed. poika Erkki Jaakonpoika (1715-); puoliso 1740 Liisa Juhontytär Koivisto (1720-) Hirvijärveltä.
- n 1750- ed. veli Matti Jaakonpoika (n 1720-); puoliso n 1746 Maria Jaakontytär Rossi Pomarkusta

Pyntäinen

Pyntäisten asuja Simo Matinpoika ilmestyy henkikirjoihin vasta 1727 mutta 1739 kuollut vanha talollinen Matti Simonpoika on epäilemättä hänen isänsä. Koska Matin vaimo Johanna mainitaan myös Siikaisissa voidaan olettaa, että kyseessä ovat samat henkilöt, jotka asuivat

Isojoen Kodesjärven Honganiemessä ainakin 1705-1713. Mahdollisesti Pyntäistä viljeltiin kahtena tilana 1740-luvulla.

PYNDÄSJOKI / PYNTÄINEN

- (1720)- Matti Simonpoika (1659-1739) puoliso n 1705 Johanna Pertintytär (1680-1760); puolison isä Pertti Nuutinpoika Torkko Isojoelta, syntynyt Kurikassa.
 (1727-1732) ed. poika Simo Matinpoika (1709-1741). Simo nai Kortessalon lesken Isojoelta ja muutti sinne.
 (1733-1739) ed. veli Lauri Matinpoika (1715-1785); puoliso 1735 Liisa Matintytär Överkodes (syntynyt Hirvijärven Tunturilla)
 1739- ed. lanko Reko Sipinpoika (1699-) Pomarkun Honkakoskelta; puoliso Anna Simontytär Wrangi (1791-1733) Noormarkusta; 2. puoliso 1734 Maria Matintytär (1712-).

Saarikoski

SAARIKOSKI

- n 1743- Erkki Jaakonpoika (1715-) Petkele; puoliso 1740 Liisa Juhontytär (1720-) Koivisto Hirvijärveltä

Nauriskoski

NAURISKOSKI

- n 1755- Yrjö Jaakonpoika (1724-) Petkele; puoliso 1756 Liisa Tuomaantytär (1729-) Uusitalo/Otamo

Samminmaja

Vuoden 1875 maakirjaan on myöhemmin tehty merkintä, että Samminmajan kylä siirrettiin Siikaisiin 1.5.1904. Kuitenkin Suomenmaan v. 1921 painoksessa on Siikaisiin merkitty edellisten lisäksi myös kylät Osara ja Vanha- ja Uusi-Samminmaja. Lavasjärven Siikaisten puolella oleva Samminmaja on ns Vanha-Samminmaja ja Lavasjärven Kankaanpään puolella oleva alue on ns Uusi-Samminmaja. Sakari Kettusen (Siikaisten seurakunnan vaiheita) mukaan nimenomaan Uusi-Samminmaja siirrettiin 1904 ja Vanha-Samminmaja jo 1880-luvulla. Kuitenkin näyttäisi, että toinen Kraka (Ylikraka) on kuulunut Siikaisten kappeliin sen perustamisesta lähtien. Lisäksi Kettusen mukaan Osaran alue liitettiin Siikaisiin vasta 1920-luvulla.

YLIKRAKA (MATTI KRAKA)

- 1689-1704 Matti Laurinpoika (1639-1744); puoliso Anna (tn Antintytär); 2. puoliso Susanna Pentintytär /Arvintytär (-1737)

- 1705- pka Heikki Matinpoika (n 1783-); puoliso 1709 Riitta Matintytär Kankaanpäästä.
 (1715- autio
 1735- Matti Erkinpoika Kortteisto (1709-1792); puoliso 1735 Ingeborg Matintytär (1718-1793) Pitkäkösken eli Anttila Honkajoelta.
 (1770)- pka Juho Matinpoika (1740-1814); puoliso Liisa Heikintytär (1746-1811) Kallio Hirvijärveltä

ALAKRAKA (JUHO KRAKA)

- 1712- Matti Laurinpoika (1639-1744). SAY:n mukaan näyttää todella siltä, että Matti Laurinpoika perusti tämänkin tilan.
 1725- pka Juho Matinpoika (1689-1755); puoliso Maria (Yrjöntytär?); 2. puoliso 1742 Liisa Luukkaantytär. Juho Matinpoika siirtyi 1726 Siikaisten Vuorijärven talolliseksi.
 1726 - vävy Juho Jaakonpoika (1697-1777); puoliso 1726 Maria Matintytär (1687-1758; 2. puoliso 1758 Valpuri Pekantytär (1731-) (Iso-Röyhiöstä?).
 1748-(1750) vävy Matti Jaakonpoika (1714-1756); puoliso 1748 Maria Juhontytär (1727-1753).
 1750- ed. lanko Juho Juhonpoika (1731-1800); puoliso 1750 Maria Yrjöntytär, 2. puoliso Valpuri Yrjöntytär.
 (1782)- vävy Mikko Matinpoika (1757-) Korteisto; puoliso Maria Juhontytär (1765-); 2. puoliso 1787 Anna Juhontytär Rikalainen.

JÖNKKERI

- 1686 –1694 Lauri Yrjönpoika; puoliso Riitta Eskontytär
 1695-1709 Yrjö Laurinpoika (1782-1714?); puoliso 1690 Kerttu Juhontytär (-1691) Vuoremaa; 2. puoliso 1693 Valpuri Heikintytär Kankaanpäästä; 3. puoliso 1698 Valpuri Simontytär (1680-1758) Hirvijärveltä
 autio 1709
 (1716)-1723 Akseli Pekanpoika (1670-1754) Putto, entinen Vuorijärven talollinen ja sotilas Elg; puoliso 1693 Kaisa Juhontytär Hirvijärveltä; 2. puoliso 1716 Kallion käly ja Jönkkärin leski Valpuri Simontytär (1680-1758).
 1724-1727 Erkki Tuomaanpoika Kortteisto eli Lemppu eli Jokijankkari (1675-1745); puoliso n 1698 Anna Joosepintytär; 2. puoliso 1723 Riitta Matintytär (1690-1758) (Riitta saattoi olla Heikki Matinpoika Ylikrakan leski.)
 1728-(1735) pka Matti Erkinpoika (1709-); puoliso 1735 Ingeborg Matintytär Pitkäkösken eli Anttila. Matti Erkinpoika siirtyi Krakan isännäksi
 (1743)- veli Pekka Erkinpoika (1724-); puoliso 1743 Kaisa Tuomaantytär (1722-) Soini Jämijärveltä
 (1777)- pka Esa Pekanpoika; puoliso 1777 Anna Juhontytär (1752-) Stupila Merikarvialta.

LAMPIKOSKI

Hämeenkyrön historian mukaan Hämeenkyrön pitäjänkirjuri Nils Favorin perusti omistamaansa Osaran ratsutilaan kuuluvalla Samminmajan ulkomaalle Ikaalisiin Lampikosken torpan 1740 ja vielä Varsaviidan torpan 1760.

- (1750) Esko Matinpoika (1672-1755) Luukas Kilvakkalasta; puoliso Maria Antintytär (1697-) Mattila eli Oukari Venesjärveltä
 (1750)- pka Heikki Eskonpoika (1718-); puoliso Maria Juhontytär Kodesjoensuu

Isojokilaisia muutti myös Merikarvian puolelle. Heikki Olavinpoika Sorila (1691-) sai aution Honkajärven viljeltäväkseen 1730 ja hänen sisarensa Riitta Olavintytär miehensä Heikki Erkinpojan kanssa perusti Merikarvian Filppulan ja vielä toinen sisar Kaisa Olavintytär oli Noormarkussa syntyneen Antti Tuomaanpoika Peipun toisena vaimona. Sisarusten äiti Valpuri Joosepintytär Pökkö kuoli Peipussa. Pökön perustaja Jooseppi Antinpoika oli kotoisin Kurikasta.

Yleensä ei ole oletettu, että Siikaisten uudisasutusta olisi tullut Pohjanmaalta saati sitten, että jopa suurin osa olisi eteläpohjalaista alkuperää. Tosin osa Isojoenkin asutuksesta on tullut Ikaalisten suunnasta, kuten edellä mainitut Halkola ja Koivisto. Myös Kienokosken Iivari Matinpojan sanotaan olleen kotoisin Kyröstä.

Lähteitä:

Honkajoen, Ikaalisten, Isojoen, Lapväärtin, Merikarvian ja Porin kirkonarkistojen mikrofilmikopiot.

SAY mikrofilmit: SAY59-60, OS107, ES2179, ES2181.

Ala-Satakunnan kihlakunnan henkikirjoja, maakirjoja ja tuomiokirjoja.

Tietoja Hugo Lagströmin ja Alexander Paltschikin kokoelmista.

Mauri Leivo: Metsäkylästä kirkonkyläksi, Pori, 1995.

Eero Heimo: Isojoen asutusoloista

Kankaanpää-Orkama: Vanhan Ruoveden isäntäluettelot

Papunen et al. Ikaalisten historia vuoteen 1640

Reijo Ostamo: henkilökohtainen tiedonanto koskien Tuomas Heikinpoika Uusitalon vaimoa.

Reijo Ostamo: Merikarvian kirkon tilit

Matti Haapasalo: henkilökohtainen tiedonanto koskien Saarikosken ja Nauriskosken perustajia.

Heikki Nurmi: Useita kirjoituksia Siikaisten asutusoloista.

Tuula Vallin tutkimukset Samminmajasta (henkilökohtainen tiedonanto)

Raimo Sumiala, tietoja Krakan taloista (henkilökohtainen tiedonanto)

Harju, Raimo E., Porin porvareiden sukujuuria Merikarvialla. Genos 1998 (4), s. 189-198, 214-215

Sakari Kettunen: Siikaisten Seurakunnan vaiheita

Alkuperäinen kirjoitus on julkaistu Turun Sukututkijoiden lehdessä "Esivanhemmat" 1996, mutta sitä on myöhemmin korjattu ja täydennetty. Erityisesti Samminmajan osuus on lisätty myöhemmin ja sen tutkimus on saattanut jäädä puutteellisemmaksi.

Turussa 2001-02-22

Fil. Maist. Raimo E. Harju